

SARGYBA

MĖNESINIS LAIKRAŠTIS KOVAI SU ALKŪOLIZMU IR SPORTO REIKALAMS

LIETUVIŲ KATALIKŲ DRAUGIJOS „BLAIVYBĖ“ ORGANAS.

Nr. 7.

Kaunas, Gruodžio mėn.

I metai.

Sveiki sulaukę Kalėdų švenčių ir Naujų Metų!

Seni metai baigiasi, nauji prasideda... Ir mes blaivininkai-abstinentai su atnaujintu pasiryžimu žengkim ateitin! Melskime galingojo Dievo, kad mums suteiktų Savo palaiminimą ir apšarvotų mus judriu išvermingumu, o tada tikrai mums seksis!

Daug darbų mūsų laukia, kaip antai, „Blaivybės“ draugijos stiprinimas, „Angelo Sargo Vaikų Sąjungos“ tolimesnė organizuotė, mūsų priešalkoholinės literatūros platinimas, vykdinimas 1922 m. gegužės 29 d. St.Seimo išleistojo įstatymo kovai su girtybe ir daug kitų.

Iš visos tų darbų eilės matyti, kad nebus kada mums atsiškvėpti, juoba kad mūsų priešai ir nesnaudžia. Jie steigia Lietuvoje vis daugiau ir daugiau bravarų, pilstyvių ir bando savo nagus įleisti netik į neapsišvietusią liaudį, bet ir į mūsų inteligentiją, į mūsų vadus!

Su stipriais priešais reikia ir griežtai kovoti. O kovoti mums reikia ne ilgiausiomis priešalkoholinėmis prakalbomis ir ne dejavimais laikraščiuose, bet darbais: save blaivinti ir organizuoti blaivininkus; patiems užsiprenumeruoti „Sargybą“ ir kitus skatinti išsirašyti; tapti „Blaivybės“ milicijantais

kovai su slaptąja girtybe; smukles uždarinėti balsavimo keliu ir panašiai. Šitie darbai yra kiekvieno susipratęsio tautiečio verti; neturi jie likti vien tuščiais žodžiais!

Mūsų veikimas nepatenkins daugelį iš įpratusių girtauti, o gal net jie pasipiktins! Bet nekreipkim į tai dėmesio: žino visi, kad mes, blaivininkai-abstinentai, esame kovotojai, ir kovojame už sveiką, stiprią, dorą tautą, nes tik toki tauta gali sukurti ir išlaikyti laisvą ir nepriklausomą valstybę. Ir mes, abstinentai - blaivininkai, tikrai kovojame už Lietuvos respublikos laisvę ir nepriklausomybę, nes stipriname pačius valstybės pagrindus.

Žinoma, niekas mūsų neįvertins... Retas kuris supras mūsų patriotinius darbus. Bet visa tai mes permatomė ir pagirimų netrokštame. Mes pilnai būsimė patenkinti, jei bent kiek sumažinsime alkoholinių nuodų pavojų mūsų mylimajai Tėvynei.

Mes atlyginimo iš šio pasaulio nelaukiame. Ką mes darome, tai darome iš artimo meilės, Dievo meilės! Todėl per šias šventes, atnaujinę savo širdis, draugai ir draugės, drąsiau žengkim pirmyn už Dievą ir Tėvynę!

O, Motin, mūsų Atpirkėjo!
Išgirs maloniai mus maldoje:
Už mus prašyk Sutverėjo,
Kad laimintų mums šioj kovo!

S. T.

Handwritten numbers and signatures at the bottom right, including '325/2', '10312', and '10125'.

Blaivybės Draugija plėtojasi ir stiprėja.

„Blaivybės“ Draugila kovoja su girtybe atkakliai ir toliau. Pastebima, kad visur mažiau šnekama apie blaivybę, o nesulyginamai daugiau prieš veikiama. Vien Centro Valdybos pastangomis spalio, lapkričio ir gruodžio mėn. tapo atidaryti štai koki nauji arba atnaujinti skyriai:

Grūžlaukės, Jurbarko, Surviliškio, Leipalingio, Nemunaičio, Sėdos, Plungės, Kartėnos, Pakruojaus ir Leckavos.

Ir prieš pat šio „Sargybos“ numerio išleidimą gauta žinia iš gerb. Airiogalos klebono, kad ir Airiogalos skyrius atgaivintas.

Be to, dar Ateitininkų ir Pavasarininkų tarpe stropiai organizuojamos yra Abstinentų Sekcijos.

pareigoms eiti; vienas iš jų gavo Vidaus Reikalų Ministerijos leidimą, kitiems gi, kaip nepilnamečiams liūdymai neišduodami. Studentų Ateitininkų Abstinentų Sekcija nutarė išrinkti savo milicijantus ir jiems paversti Kalėdų atastogų metu veikti provincijoje.

— Blaivininkai! Padėkime Valstybės milicijai savo sunkų darbą dirbti; tverkime visur savo miliciją!

„Geriausieji Lietuvos praeities ir dabarties sūnūs, k. antai Mickevičius, vysk. Valančius, Daukantas, Basanavičius, Vydūnas ir daugelis kitų mato tautos ateitį tautiečių atgimime, o atgimimo pagrindas ir pradžia—visiška blaivybė“.

Algimantas.

Valstybės milicija kovoje su girtybe.

Valstybės milicija suėmė 1920 m. degtinaarių 1916 žmonių, 1921 m. degtindarių suimtų buvo 1270, 1922 metuose per pusmetį jų tapo suimta 331.

Už degtindarystę buvo traukiama atsakomybė, taip pav. nuo 1921 m. sausio mėn. 1 d. iki liepos 1 d. iš 1040 atsitikimų, suimta bravarų buvo 640. Tapo patraukti atsakomybėn 885 žmonės, iš jų 714 vyrų ir (vargu tikėti!) 171 moteris. Už pardavinėjimą tapo nubausta: 251 vyras ir 147 moterys; nubausta kalėti buvo 80 vyrų ir 21 moteris!

(Iš „Milicijos Žinių“ 3 n-rio).

Blaivybės milicijos darbai.

Mūsų „Blaivybės“ milicija jau veikia įvairiose vietose. Vilkaviškyje pav., jau tapo padaryta kelerų revizijų ir rasta, kad toli gražu smuklininkai ne taip jau pildo vyriausybės įstatymus, kaip reikėtų. Garliavos skyrius išrinko tris asmenis milicijantų

Kaip Amerikoje baudžia girtuoklius.

Amerikos policija ypatingu būdu kovoja su girtuokliavimu. Sutikęs gatvėje girtuoklį, policininkas jo nearoštuoja, bet pašaukia fotografa, kuris tuojau ir atlieka savo darbą. Vieną fotografijos egzempliorių policija įteikia girtuokliui, gi kitą išstato viešoj vietoj. Tokiu būdu išstatytos viešose vietose girtuoklių fotografijos sudaro originalę galeriją įvairių tipų. Amerikonai labai pratę į tai pasižiūrėti, girtuokliai gi nieko taip nesibijo, kaip policijos fotografų.

(„Svoboda“).

Vynas iš vandens.

Buvo pakviestas į vestuves kunigas abstinentas. Jį visi spyrė gerti alų ar vyno už jaunavedžių sveikatą. Reikia juk jaunavedžiams palinkėti ir už jų sveikatą išgerti. Kunigas aiškinosi, kad esą gaiama širdingiausius linkėjimus išreikšti karštoji prakalboj ir uždainavus ilgiausių metų, o gerti už sveikatą nesą

Du buteliu.

Vieną kartą kaž-kokioje senoje dėžėje susitiko du tuščiu dektinės buteliu ir pradėjo viens kito klausinėti, kaip einasi, kas gero, kas naujo girdėti?—Na, kaip gyvuoji, kūmut? Ko taip nuliūdęs, kad jau nei nepašneki?..

Antrasai galop atsiliepė: „Ką čia daug plepėti; žinai, tiek savo gyvenime esmi viso ko praleidęs, kad ir dabar negaliu atsikvošėti...“

Juk pameni, kaip aš anuokart su savo skystimu patekau į rankas kažkokiam nuskurėliui, kurį jo draugas vadino Baltru. Paėmė jis mane iš krautuvės ir įsikišo į sėrmėgos kišenių, žinia, kaip muzikas. Žinai, broleli, kaip mums buvo gera krautuvėje po sumanaus pardavėjo priežiūra... Ten, būdavo mes stovime ant lentynų eilėmis gražiai sustatyti ir šnekučiuojame, kiek norime ir kaip mokame... Linksma būdavo... Labai buvo linksmas gyvenimas. O čia kur buvęs, kur nebuvęs, pakyšt ir išlindo kaž-koks Baltrus, visas apdriskęs, purvinas, mėlynais antakiais, na, atsiprašant—šlykštinė, — paėmė mane ir įsidėjo į kišenių... Ar gali būti didesnis paženimimas? Bet tiek to... Na, manau sau gulėdamas, kur jis mane nuneš?

Žiūriu, ugi jo draugas bestovis gatvėje, bet dar šlykštesnis už Baltrų... Baltrus nors šiek tiek buvo į žmogų panašus, o šis, broliuži, nei akių, nei ausų, nei

nosies... Kiaulė ne kiaulė, apuokas ne apuokas, bala žino kas... Paskui tas, kaip sakau, Baltrus paėmė mane į savo purvinus nagus ir kai duos delnu, net man kvapą užėmė, o atkimsęs kliuk — kliuk — kliuk ėmė į gerklę kliuksinti... Bet, kad tu žinotum, koki jo pasmirdusi gerklė!... Tfu, kad ji bala!.. Vos-nėvos iškenčiau... O čia vėl kitam į rankas pakliuvau. Šis vėl kad ėmė kliuksinti mane į savo dvokiančią burną... „Na-gi, manau sau, aš judviem atkeršysiu. Gerkite jūs, liurbiai, gerkite, bet išsigėrę mane paminėsite! „Tad pradėjau aš juos pykinti, vieną ant kito siundinti. Vyruti tu mano, — Baltrus neišlaikė ir prišokęs tvykst savo prieteliui kumščia į žandą... Kraujas pasiliejo, kaipaiš melio. O pats, kiek kojos neša, bėga tekinas namon... Bet ir manęs tas liurbis neužmiršo, pasiėmė su savim. Taip jis parbėgo namon, o namie žmona, vaikai, žinai, kaip šeimynoje. Štai aš čia būdamas, kūmai, visiškai išsigandau. Pradėjo jis nei iš šio, nei iš to mušti savo žmoną, spardyti vaikus... Žmona verkia, vaikai klykia ir bėga nuo savo tėvo kur nors į kampą pasislėpti... Baisu pamanyti, kas darosi jo namuose! Baltrui besitrunkant, ėmiau ir iškritau iš jo kišeniaus, o iškritęs nusiritau po suolu. Potam, ilgainiui nurimo ir mano Baltrus užmigo...“

Begulėdamas po suolu pažvelgiau į grincią: Dievuli mano, ką aš pamačiau: vargas neregėtas, apsileidimas didžiausis! Nei stalo, nei kedės, na, kaip tikras

Vokiečiai rūpinasi savo tautą vaduoti iš alkoholio vergijos, teikdami paramą savivaldybėm, steigdami blaivybės namus ir t.t.

jokio reikalo. Bet vis verčiamas gerti, pažadėjo padaryti iš vandens vyną. Visi sužiūro, kokie čia bus stebuklai.

Kunigas paėmęs vyšnių sunkos bonką, kurią pastebėjo ant stalo, įpylė į vandens sukla, ir pasidarė gražus raudonas vynas.

Visi pripažino, kad tai skanesnis ir sveikesnis gėrimas neg alus ir vynas. Jo gardžiai aisigersi, bet nepasigersi. Štai lietuviškas vynas be alkoholio, kurį pigu pasigaminti iš visokių uogų. Jis malonu svečiams paduoti žiemą su karštu vandeniu, vasarą — su šaltu.

Juosta.

laužas!.. Sykį pradėjęs turiu iki galo išvesti: neilgai po suolu man teko gulėti, netrukus mane pamatė šeimininkė ir sviedė mane į gatvę sakydama: „per tave, prakeiktoji, toks gyvenimas mums teko!“, o čia pusbernis Jonas rado mane begulintį sąšlavuose ir nunešęs pardavė smuklininkui, iš kurio gavo dvi kapeiki. Štai koks gyvenimas! Nei šuniui nelinkėčiau tiek vargo iškentėti, kiek aš esmi kentėjęs! Na, sakyk, broliuži, kaip gi tau sekėsi?“ —

— „Na, mano gyvenimas, jei taip pasakysiu, buvo geresnis už tavo vargą. Mane paėmė į turtuolio namus pono tarnas, prieš nešant ant salo švariai ištrynė ir paskui tik nunešė į puikų saloną... Ten elektros apšvietimas, švara nematyta... Atsigėrėti negalima! Tarnas mane pastatė ant stalo; o ant stalo ko ten nebuvo? Valgių ir gėrimų daugybė, tiek daug, kad ir suskaityti negalima. Visko ten buvo, tik paukščių pieno gal trūko. Už stalo sėdėjo ne koks ten nuskurėlis Baltrus mėlynais antakiais, bet žmonės poniški, apsišvietę, inteligentai, kaip juos ten vadina. Ties kiekvienu padėta šaukštas, peilis, šakutė ir stiklėlis... O ar žinai, kas do stiklėliai? Krišpolas, kaip gyvą maitai, tikras krišpolas!“

Paėmė jie mane, kaip sakau, taip poniškai, švelniai galais baltų „delikatnų“ pirščių ir ėmė pilti į kristolinius stiklėlius. Ponai tol gėrė, kol išsibaigė iš manęs skystimėlis. Paskui atnešė kitą butelį, o ten tre-

čią ir ketvirtą. Taip susirinko mūsų visa „kompanija“, ir buvo linksmiau draugystėje ir mums — buteliams ir ponams. Turėdami laiko pradėjome klausyti ponų apšviestuolių kalbos, o beklausydami laiks nuo laiko pažvelgdavome į jų paraudusius veidus... Ak, pame- nu, jie buvo bepradeda ginčyties apie kokius ten reikalus. Pradėjo viens prieš kitą girties, viens kitą žeminti, viens kitam nenusileisti ir savo nuomonės laikyties. Tuomet pamatėme, kokie jie apšviestuoliai!.. O gerti nenustojo. Gėrė, kaip sakoma, tiek, kiek tilpo. Pasigėrė biauriausiai, čia bučiuojasi, čia koliojasi. Mes į juos bežiūrėdami ką tik netrūkome juokais. Bliudai, šakutės, peiliai, staltiesės numesta po stalą. Nemačiusiam yra ko pasižiūrėti! O čia, žinai, kumuti, vienas apšviestuolis, mokytas vyras sudavė kitam per kaklą, balta apikakle padabintą, paskui ans jam tvykst į ausį!.. Ir prasidėjo pas juos peštynės. Gavo antausių ir tarnas, gavo ir pats šeimininkas... teko visiems... Paskui kasžin koks ponas kaip duos kumščia į stalą, net mes visi nuo stalo nuriudėjome ir susimušėme.

Galop atėjo milicija ir perskyrė“.

Sudiev, kūmai! Sudiev!

Papasakojo *Mikas Snapseliūnas.*

Blaivininkų uždavinys.

Blaivininkų uždavinys patikrinti smuklininkų sąžiningumą, ar jų įstaigose yra išrašomas „Blaivybės“ draugijos laikraštis „Sargyba“, kuri jie privalo laikyti Vidaus Reikalų Ministerio įsakymu (žiūr. „Sargybos“ 5—6 Nr.).

„Girtauti pamėgęs, sugriausi šeimyninę laimę ir santaiką, o tavo ūkis pakriks ir netrukus nustos sveikatos ir kasdieninės duonos kąsnio“.

Lietuvos žinios.

Abstinentų priešai.

Krekenava. Krekenavos moksleiviai, būdami nepatenkinti dabartiniu mūsų žmonių girtuokliavimu, išdrįso įsteigti abstinentų skyrių ir puošti savo krūtinę „Blaivybės“ dr. ženklų. Ta naujienybė vienam mokytojų nepatinka, ir jis tą garbingą ženklą palygino lipdomai prie stulpo iškabai. Ko tas „ponas mokytojas“ bijo? Ar katalikybės ar abstinentijos? Vargšas „inteligentas“! Reikėtų džiaugtis, kad mūsų naujoji karta ieško kultūringesnio gyvenimo stiliaus.

K. B.

Klebono bravaras.

Krakės. Krakės padangėje žmonės, labai mėgsta išsigerti ir savo blogu pavyzdžiu užkrečia atėjūnus, gerus žmones. Taip neseniai atsitiko mūsų apylinkėje su vienu kunigu, kurį žinovai vadino „alcoholicus chronicus“. Bet kodėl mūsų žmonės mėgsta taip girkšnoti? Mat, kadaisia vienas mūsų apylinkės klebonas turėjo savo alaus bravarą, iš kurio jis, žinoma, per žydą koki—aprupino savo mylimus parapijonis alumi. Tuo būdu žmonės įprato gerti ir dabar sunku, be galo sunku, kas nors bepadaryti.

I. L.

Redak. prierašas. Dar syk pabrėžiame, kad mum reikia blaivių kunigų! Mums tik neaišku, kodėl abstinentai—kunigai dar nesudaro savo „abstinentų kunigų sąjungos“? Nes ne svietiškių dalykas blaivinti girtaujančius kunigus.

Gižai. Gižų valsčiaus taryba savo posėdyje lapkričio 23 d. svarstė traktierių atidarymo klausimą ir nutarė ateinančiais metais jų skaičių valsčiaus ribose padauginti.

Keista. Kai girdėti daugelyje valsčių traktierius visai uždaro, gi Gižuose dar naujus steigia. (Elta).

Red. prierašas. Kodėl, taip vadinamieji, inteligentai—kunigai, mokytojai, ir kiti neprotestuoja prieš tą žygį. Ką veikia Gižų blaivininkai, Pavasarininkai, moterų draugija? Nejaugi visi snaudžia? Pasidairykite tik kaip kitur veikiama!

Plungė. 1922 m. lapkričio mėn. 9 dieną įsteigtas Plungės miestelyje „Blaivybės“ skyrius, kuris rodo

daug tvirto pasiryžimo paėmimo smuklių ir girtuoklybės įsteigtų savo rankosna. Būtų gera, kad ir kiti skyriai stengtųsi paimti girtybės įstaigas savo rankosna, tuomi uždarydami besaikį degtinės vartojimą žydų smuklėse.

Nemunaitis. Per visuotiną susiūkinimą įvykusį 29 dieną spalio mėn. Nemunaičio K. Draugijos „Blaivybės“, „Pavasario“ ir „Kat. Moterų“—vienbalsiai nutarė panaikinti nuo Naujųjų Metų visas girtybės įstaigas.

Valsčiaus Valdyba tam buvo labai prielanki.

A. Panemunė. Aukštosios Panemunės valsčiaus tarybos posėdy nutarta nuo sausio 1 d. 1923 m. uždaryti Panemunėj visas smuklės.

Kursai Abstinentams.

Mažeikiai. Kursuose Pavasarininkams ir šiaip Katalikiškųjų organizacijų nariams buvo dėstomas ir abstinentijos klausimas. P. Inspektorius Barkauskas aiškino apie girtybės žalingumą ir Pavasarininkų pirmininkui davė praktinių nurodymų kaip kovoti su girtavimu. Supratome, kad dėjavimais ir korespondencijų rašymais nieko neatsieksime. Imsimės dabar praktiniai veikti.

Z. Z.

Vilkaviškis. Turėjome garbės išklausti „Pavasario“ kursuose Gerb. Kun. Kirvelavičio paskaitą apie alkoholio pavojingumą. Pavasarininkų pirmininkas mums davė patarimų, kaip praktiniai veikti kovoje su girtybe. Mūsų veikimas turėtų būti:

I. Asmeninis,—pačiam tapus blaivininku, eiti kitus blaivinti.

II. Organizacinis,—organizuojant nusistatčiusią prieš alkoholį visuomenę,

a) Vaikams reikia kurti „Angelo Sargo Vaikų Sąjungą“,

b) Jaunimo tarpe (kaip antai, Pavasarininkų—Ateitininkų ir t. t.) steigti priešalkoholinius sekcijas,

c) Suaugusius kviešti į L. K. „Blaivybės“ dr. Mūsų obalsis turėtų būti: „Kiek parapijų, tiek ir „Blaivybės“ Dr. Skyrių!

III. Priešalkoholinės spaudos platinimas: Vaikams išrašyti „Angelą Sargą“, Pavasarininkams „Šventąjį Ugnį“ (prie „Pavasario“), suaugusiems „Sargybą“.

IV. Š. m. rg. 7 22. išleistojo įstatymo vykdymas:

Tas įstatas duoda mums galimybių milžiniškai kovoti su girtybe. (Įstatymas atspauzdintas „Sargybos“ 3—4 nr., o Vidaus Reikalų Ministerijos taisyklės tam įstatui vykdyti yra „Sargybos“ 5—6 nr.).

E. J.

Krekenava. Atkakli, kaip ir visur, čia kova su girtybe. Man apsilankius ten žmonės, tik girdžiu, dejuoja: kas bus, kunigėli, kad girtybė vis platinasi; visi beveik geria kiekviena proga. Jaunuoliai ilgaus vakarais nieko rimto neveikia, tik susirinkę pipkauja, samogonką traukia ir daužosi; nei jie vyresniųjų draudimo klauso, juokiasi tik; kad jiems kas ir veltui duotų knygelių apie blaivybę, tai mestų jas šalin, o savo darytų... Kas bus?

Bet rimtesni vyrai, pamatę girtuokliavimo pavojų ėmėsi griežtų priemonių.

Valsčiaus valdyba nutarė nuo naujų metų viena tik traktierių tepalikti, ir tą patį pavesti savo ištikiams žmonėms, ar blaivybės draugijai. Vidurinės mokyklos moksleiviai, susirūpinę jaunimo blaivimu, da-

limi susibūrę abstincentų sekcijon, stiprina savo jauną būdą, kad ištvėrus pilnoje blaivybėje, kuriai iš visų pusių grėsią pavojus. Savo švelniu taktingu elgesiu visai neužgaulioja savo silpnesnių draugų, neardo vienybės, bet veda sveiką ir būtinai reikalingą reakciją...

Mano paskaita, mokykloje 29.XI, apie alkoholizmą sudarė gero tipo ir tikrai paskatino juos prie karštesnio priešalkoholinio veikimo.

Bet aktingiausiai, žinoma, kovoja su girtybe „Blaivybės“ Draugija. Neskaitlinga ji dar, bet persavo visuotiną susirinkimą 30.XI, po mano paskaitos apie pilnos blaivybės reikalingumą, įsirašė virš 40 naujų narių, išrinko veiklesnę valdybą ir nutarė paimti savo rankosna vienatinį Krekenavoje trakterių *).

Sužinoję apie tai smuklininkai puolė prie klebono: būk mūsų tėvų, maldavo, neleisk mums pražūti, be smuklių negalėsime gyventi... Ir daug kas, žinoma, sukils dar ginti pražūtingų girtybės papročių. Bet prakilnus „Blaivybės“ darbas ims viršų, nes valstiaus valdyba susipratusi, kunigai ir visi beveik mokytojai—abstincentai, o visi rimtesni spiečiasi į „Blaivybės“ draugiją. Girtybei jau grėšia paskutinioji!

Kun. Juoz. Stakauskas.

Kauno chronika.

Organizuoti valdininkai.

Likerų bendrovės „Žemaitija“ žmogus siūlė papigintomis kainomis mūsų valstybės tarnautojams Kalėdoms likerų, degtinės ir t.t. Valstybės kontrolės akcinių departamentu valdininkas, Petrovas kuris prieš karą buvo žinomas rusintojas, apsiėmė sudaryti norinčių gauti svaiginamųjų gėralų sąrašą. Ir daug kasėmė — ir ne tik žemesnieji tarnautojai! Pavyzdžiui toks eksklirikas T. (šiaip geras žmogus), užsisakė net 12 butelių!!! Kai kurie jau gavo užsakytą likerį ir dabar skundžiasi, kad jie nepakankamai stiprūs, kad tai esąs limonadas, o ne likeris!

Red. prierašas. Mums nežinoma, ar ponas Valstybės Kontrolierius, dalyvaujas Ministerių kabinete ėmė tų likerų, bet šiaip ar taip keista, kad žydams ir rusams podraug leidžiama girdyti Lietuvos Valstybės kontrolės tarnautojus!

Redakcija yra gavusi žinių iš patikimų šaltinių, kad Susisiekimo ministerijos ir gelžkelių valdybos tarnautojai tokia pat tvarka papigintomis kainomis yra užsisakę šventėms likerų ir konjako.

Džiaugkis Lietuva! Tavo tarnautojai parsiuduoda alkoholio valdovui papigintomis kainomis!..

Žinas.

Permažos algos.

Š. m. gruodžio 7 d. valstybės operos orkestrantai gavo aigą ir kai—kurie iš jų tą patį vakarą taip nusi-gėrė, kad dar gruodžio 8 d. negalėjo rasti kelio namo. Visi jie skundžiasi, kad alga per maža. Tenka manyti, kad jų alga perdidelė.

Svetys.

*) Išpirkto apie 300 ekzempl. priešalkoholinės literatūros ir pakleide apie tūkstantį atsišaukimų.

Juokų skyrius.

Girtuoklio pasiteisinimas.

- O, kaip tu, Stepai, daug girtuokliauji?
- Ką daryti, drauge! Savo vargą noriu paskan-dinti.
- Na, ir kaip, pasieki tikslo?
- Ne... Jis prakeiktasis, pasirodo, plaukti moka.

Blaivininkas—„veikėjas“.

- Ar žinai ką, poniute, mano vyras, kurs papras-tai tyli. Blaivininkų susirinkime net penkis kartus kalbėjo.
- Na, ir ką gi jis ten sakė?
- Du kart pasakė „bravo“, du kart „sutinku“ ir vieną kartą, kreipdamas į kaimyną, paklausė: „kada gi bus galas tam posėdžiui, reikėtų ir pietų pavalgyt“...

Skaitykite ir platinkite

vienintelį laikraštį kovai su tautos nelaime—alkoholizmu „SARGYBĄ“ ir „Angelo Sargo Vaikų Sąjungos“ organą „ANGELAS SARGAS“.

Priešalkoholinė literatūra.

- 1) Trys tiesos apie girtuoklystę. Parašė Kun. Kan. Paltarokas; kaina 30 centų.
- 2) Kaip tarėsi ir ką nutarė blaivininkai Vilniuje; kaina 20 centų.
- 3) Apie girtuokliavimą; parašė Mingailaitė—Tu-menienė; kaina 8 centai.
- 4) Girtybės pasekmės. Vertė Abušis, kaina 2 centai.
- 5) Pirmosios blaivybės knygelės vaikams; paruošė Mok. J. Palukaitis; kaina 4 centai.

Pranešimas.

L. K. „Blaivybė“ Dr-jos skyriams.

Artinasi Kalėdų Šventės. Prakilniais jausmais per-siėmę žmonės džiaugiasi, linksmynasi, kaip kas išmano, kaip kas išgali. Bet turime pasakyti, kad tuos žmonių pasilinksminimus ir gražiausius Kalėdų papročius tan-kausiai sutėršia svaigieji gėrimai. Kas ne kas, o „Blai-vybės“ dr-jos skyriai turėtų aiškinti žmonėms, kas yra tie svaigieji gerimai. Tuo tikslu turi daryti paskaitas ir pardavinėti centro valdybos prieš šventės siūnciamą literatūrą alkoholizmo klausimu. Negali būti, kad žmonės sąmoningai save nuodytų, ar tvirkintų. Vistai iš nežinojimo, kas tai yra tas alkoholis.

Pinigus už gautas knygytes, drauge su narių mo-kesnių nuosimčiais už 1922 m. prašoma kuogreičiau-siai prisiųsti C. valdybai.

C. Valdyba.

SPORTAS

Mintys apie kūno kultūrą.

(Parinko Linkuvos Dėdė).

Sportas savo esmėj yra — saulėtas žmogaus palydovas.

Tai yra darbas džiaugsmo rūbais. Bet jau sporto darbas yra ne varginantis kasdienio darbas, bet stiprinanti žmogų, linksma ir širdį atgaunanti paruoša. Ir vidujinis džiaugsmas pasireiškia kiekvieną kartą, kaip nugalima tą ar kitą kliūtis ir pasitobulina raumenis ir jų valdymas.

Svarbu žmogui būti savo kūno valdovu, o dar svarbiau įgyti per mankštą geležinių nervų ir valios savo dvasiai ir ūpui valdyti. O sportas, kaip tik, nepakenčia surūgimo, sugižimo, rustaus veido. Mankštymas bus naudingas ir sėkmingas, jei sportininkas bus linksmas ir džiaugsmingas, kai jo žygius lydi nekalta juoka, nusišypsojimai ir vidujinis geras ūpas.

Visa eilė mankštų pagelbsti sudaryti sieloje šventę, kad pamiršus kasdienius vargus susikaupti ir naujomis pajėgomis vienu ypu tą nedalią nugalėti.

Be to, ir viešas draugijinis bendravimas kuria pasiryžimą, atsakomybės pajūtį, naują ir kilnią sielos būseną.

Jaukus draugijinės gimnastikos ūpas tiesiog žmogų dailina. Žmogus auga ir plėtojasi, jam darosi ankšta jo suglebusiam kūne, kurs tuo būdu ir pats žadina rangumo imtis jį stiprinti ir gražinti, kad kūno ištvermingumui padidėjus, būtų sielai ir dvasiai platesnių galimybių įvairiai ir turiningai reikštis. Iš čia kyla naujas asmens pajėgų sukaupimas sutelktinam visų žmogaus gabumų išvystymui.

„Sportas moko, kad visas pareina nuo paruošos. Jos reikalingumo nujautimas moko sportininką įvertinti ir kitą, kurs už jį tobulesnis. Tuo būdu sportas pratina mandagiai rungtis, kad ir su stipresniu dalyviu. O pasitikėjimas neatsitiktiniais laimėjimais, bet tik savo pasiruošimui, yra aiški sportininko taisyklė. Ir brutalė jėga nedaug tereiškia, nes pergalė teseka šaltakraujus apskaitliavimas ir visapusiai tikras įvertinimas“.

„Raumenų nuovargis teikia poilsį dvasiai ir bendrai apsaugo žmogų nuo perankstybinio pasenėjimo... Sportas ūgdo žmoguje kantrybę, šaltakraujumą, klusumą, drausmę, pasiaukavimą, bendravimo instinktą ir budrią dvasią... Sportas stiprina tautą, prašalina dvasios nuovargį, padeda harmoningai (vispusiškai) kūną lavinti (Dr. Weissbadenas).

Atletikos ir sporto mankštoje rungtynių elementai yra naudingi. Jie rodo rezultatus ir pastumėja tolimesniai darbui. Save pamatingai paruošęs sportininkas yra drąsus ir tikras, kad rungtynės nebuvo ir nebus jo sveikatai kengsmingos. Tai yra sporto nuopelnas, kad jis užgrūdina žmogų pernešti visas gyvenimo sunkenybes ir nepasisekimus.

Bet vis naujas fizinių jėgų ir dvasios stiprėjimas tegalimas įvairiarūši sportą naudojant. Vienoda raudona varsa vargina akis, kas visuomet praktikuoja tik lengvąją atletiką ir kojosvaidą (futbolą), tas taipogi nuvargsta, tampa abejingas ir nustoja gilesnio kūno lavinimo intereso ir turinio, t. y. gyvenimo džiaugsmo šaltinio.

Ar žinai?

1. Ar žinai, jaunuoli, kad gali tapti bent 3 kartus stipresnis?

2. Ar žinai, kad žmogus pats yra savo laimės kurėjas ir gali būti geležinių nervų ir raumenų, sveikas, gražus ir pajėgus.

3. Ar žinai, kad liga ir negaliavimai, bei blogas nusijautimas, nuobodulys ir apmauda, pervargimas ir vargų nebepakėlimas, tėra dalinai tiesioginė apleisto kūno pasekmė?

4. Ar žinai, kad toks asmuo yra gyvenimo šešelis ir skursta gyvenimo trupinėliais, nes negali pažinti gyvenimo pilnybės?

5. Ar žinai, kad asmenybė tik tuomet yra galimai tobula, kai jos ir protinės ir fizinės galės yra pusiausviroje, ir kad tą pusiausvirą dalinai tramdo neįvairinamas kasdienis darbas?

6. Ar žinai, kad visiems čia galams yra tikras ir ištirtas vaistas, kuris bematant tave atnaujins? Tai fizinis lavinimas laisvalaikiu.

* * *

— Jei tu viso to trokšti, ragink savo draugijos valdybą įkurti sporto sekciją! Tik susibūrę į sporto sekciją ir užmezgę ryšius su Lietuvos Gimnastikos ir Sporto Federacijos Centro Valdyba (Kaunas, Laisvės Al. 5, but. 1., Kar. Dineika), tikrai galėsite siekti savo kūno tobulinimo.

Tad, į darbą jaunuoliai!

Balažino Kurlianda.

„Norint, kad kūnas klausytų dvasios, reikia tą kūną išgydyti pirmą nuo liguistų jausmų; kūnas neturės tuomet pikty užburių ir pigiai nusilenks prieš dvasią. Tam tikras vaistas yra krutėjimas šviežiame ore — ypač jaunystėje ir kuomet begalint šaltas vanduo“.

Gerutis.

Sporto anegdotai.

Ažuolyne žaidžiamas futbolas. Publika domiai seka.

Jautresni žiūrovai net kojomis tryptčioja lyg, sakysi, rengiasi atmušti galvotrūkčiais skriejančią kamuolį.

Ir štai netikėtai kamuolis pasprunka į publiką.. Pagyvenęs žmogus pasijuto galįs sulaikyti tą nevydona. Ir kai tēkš koja!... tiesiog į kelmą, greta kur jis stovėjo.

Futbolas kvatodamas nuriedėjo pro šalį. Publika nežmoniškai ėmė žvengti...

Mat, pagyvenęs žmogus nuardė savo žviigančios batuko „lekerkos“ snūkį.

Bėda nesportininkui!

Kūno kultūros reikalu.

Be galo svarbu kūno lavinimo ir auklėjimo dalyką Lietuvoj įvesti į normalines vėzes.

Pirmiausias šio reikalo rūpestis bene bus racionalės ir galimai tobulos pedagoginės gimnastikos ir sporto sistemos paruošimas tautiniais pagrindais.

Tą darbą esu pradėjęs, bet vienas nepergreičiausiai suspėsiu viską atlikti.

Yra būtino reikalo tuoj pradėti rinkti primityvinius (ir šiaip neprimityvinius) tautinius gimnastikos bei sporto žaidimus ir užsiėmimus.

Šią medžiagą reikėtų, kaip galima greičiau, surinkti, peržiūrėti, stilizuoti ir ką-ne-ką, gal būt, pavyktų įvesti kūno lavinimo ir auklėjimo priemonių grandinėn.

Todel darbo sekmingumo vardan, ir kreipiuos į Lietuvos mokytojus-as, moksleiviją ir artie liaudies esančius visuomenės darbuotojus bei kunigus, užrašinėti aukščiau nurodytus mankštymus, pažymint vietą ir kas porodė bei užrašė. Užrašyti prašau kaip galima plačiau, nurodant ar vartojamas žaidimas lig šiol ar visai nebevartojamas ir kodėl. Svarbu pažymėti ir kokiose aplinkybėse (sueigoje, ore ar kambary ir t. t.) žaidimas bei užsiėmimas atliekamas. Briežiniai, žinoma, irgi pageidaujami, kaip vaizdinga aprašymo iliustracija.

Visą medžiagą prašau siųsti man, Kaunas, Laišvės Al. 5, b. 1.

Korolis Dineika.
Gimnastikos mokytojas.

„Su „saiku“ geriantieji blaivininkai kabutėse, ir platiną girtuoklybę, jie, o ne kas kitas, sudaro Lietuvos opiausią žaidimą“.

Algimantas.

Žiemos žaidimai.

„Ripka“ ant ledo.

Mūsų tautinis žaidimas ripka, arba kaip kitur jį vadina ritinys, arba dar kaip kitaip, gali būti žaidžiamas ir žiemą.

Tai bus, be abėjo, vienas įdomiausių žaidimų žiemos metu; be to, jis primins mum jau beveik pamirštą ripką, ir kaipo tautinis žaidimas, sugebės patraukti ir suįdominti mus ypatingu būdu.

„Ripką“ ant ledo galima žaisti taip.

Skersai užšalusios upės reikia praveisti dvi ribas (lines) viena nuo kitos atstu 30—40 žingsnių. Žaidikai pasidalina į dvi lygias partijas, ir kiekviena užima burtais nulemiamą tą ar kitą liniją saugoti.

Kiekvienas žaidikas turi keinį arba kuciną (tai vis įvairūs ritmušių pavadinimai). Tai paprastas lenktu galu kuokas; patartina kuoko lenktąjį galą apvinioti skurliu. Šiais keiniais žaidikai ridena medinį rutulį (kamuolį, ne ritinį). Kiekviena partija stengiasi rutulį nuvaryti per priešininko ginamąją liniją.

Ta partija, kuri nurideno kamuolį per priešininko saugojamąją liniją, gauna vieną punktą. Vėl pradedama žaisti padedant rutulį vidury žaidimo lauko. Rutulį pirmas muša vienas pralošusios partijos žaidikas. Žaidimą laimėja ta partija, kuri per nustatytą laiką gauna daugiau punktų.

Be galima žaisti prisilaikant ir paprastų ripkos taisyklių. Jų čia neaprašome, nes kaimuose ir miesteliuose vis vienas kita, jas dar gerai atsimena. Tik pa-

duodame to žaidimo bendrąją eigą, palikdami jos pritaikymą draugų sumanumui. Ir pageidaujame, jei jaunimas mūsų tautinį žaidimą ripką savotiškai bus pritaikęs žaidimui ant ledo, kad mums prisiųstų jos aprašymą su tiksliai aprėžtomis taisyklėmis ir terminais.

„Ripka“ ant ledo dar įdomiau žaisti čiuožiant pačiužomis (ledžingomis).

Ir anglai turi panašų į ripką žaidimą, kurį jie vadina chokkei.

Bendrai imant, verstis žaidimais patartina visiems. Kas į žaidimus žiūri, kaip į vaikų darbą, labai klysta.

Žaidimas vaikam yra jų gyvenimas ir mokykla. Suaukę žmonės irgi yra reikalingi poilsio nuo kasdieninio darbo, kad bent kiek užsimiršus ir nors keletą valandų pagyvenus gamtoje džiaugsmingai ir laisvai. Žmogus tik tuomet yra tikras gamtos vaikas, kai jis moka grožėtis ja, žaisdamas savo sveikatos ir pajėgų atgaivinimui.

Linkuvos Dėdė.

Sportininko apdaras.

Anot prof. Jegerio, drabužis turi sulaikyti savy daug oro ir neįtraukti drėgnumo.

Žiemą ir vasarą jis pataria sportininkam dėvėti baltinius vilnonius, bovelninius arba skystesnio linų audeklo. Vasarą plonesnius negu žiemą. Bet P. Mileris nepripažįsta apatinių vilnonių drabužių. Jo nustatymas bus tikresnis.

Viršutiniai drabužiai geriau vilnoniai negu bovelniniai. Pamušalas taip pat turi būti skydrus. Žiemą viršutiniai rūbai—tamsūs, vasarą šviesūs. Kepurė neprivalo sulaikyti oro vaikščiojimo.

Batukai turi būti žemomis kurkomis. Kelnės neturi laikytis diržu arba juosta. Tam tarnauja petnešos.

Anot Milerio, nemaži batukai ir kojinės yra geriausias būdas išsaugoti kojas nuo šalimo. Geriausia būsią užsigrūdinusiam sportininkui visai nedėvėti kojinių, tuomet būsią patikrintas odos garavimas ir kraujo tekėjimas.

Kepurės dėvėjimas yra vyriausioji plaukų kritimo priežastis. Netenka, žinoma, užginčyti ir ligų veikimo. Kiek galima, dažniau reikia būti vienplaukiu.

Garsusis sportininkas pataria ir naktį būti be baltinių. Tai esanti gera užsigrūdinimo priemonė. Tegaliama pradėti vasarą,—tai palankesnis laikas.

Bendrai imant, galima patarti dėvėti laisvus, minkštus rūbus, prisitaikant prie oro, laiko ir darbo sąlygų.

(Iš „Trimito“).

„Kūno globojimas be dvasios globojimo yra viena kvailystė, o dvasios globa be kūno globos yra begėdystė“.

Gerutis.

Iš „Lietuvos Gimnastikos ir Sporto Federacijos“ darbuotės.

„L. G. ir Sp. Federacijos“ skyriai provincijoje auga be ypatingų skatinimų iš Centro. Šiomis dienomis įregistruoti 3 nauji skyriai (Šiaulių ir Pasva-

lio aps.) ir keleta skyrių įregistravimas atidėtas dėl neatliktų formalumų.

Sąrašų su Federacijos, kaip organizacijos plėtotė, auga ir Federacijos narių gaminama literatūra. Federacijos Centro (Laisvės al. 29) literatūros sandėlyje galima gauti: 1) Kar. Dineikos „Kūno lavinimo klausymai Lietuvoje“ 13 pusl. kainuoja 10 cent. Skirta visuomenei ir valdžiai, kad į kūno lavinimo klausimą atidžiau pažvelgtų. 2) Kar. Dineikos ir J. Ereto „Kumščiasvydis ir krepšesvydis“, 32 psl., kaina 30 cent. Krepšiasvydis itin tinka žaisti salėse žiemos metu. 3) Kar. Dineikos ir J. Ereto „Lengvosios atletikos vadovėlis“ 112 psl., su 24 pav. ir 1 braižiniu. Kaina 1 litas.

Beto Centro raštinėje galima gauti nariams biletų.

„L. Gimnastikos ir Sporto Federacija“ yra užmezgusi santykius su Šveicarijos Katalikų Gimnastikos Sąjunga. Organizacijos keičiasi savo spaudos organais.

— Federacijos Centro raštinė dabar yra Laisvės al. 29 N. (mažas namelis kieme) ir atidara trečiadieniais ir šeštadieniais nuo 3-4 v. p. p. Ten pat kreiptis ir literatūros.

Federacijos Kauno skyriai: 1) „Alkis“, raštinė yra Laisvės al. 5, but. 1. Atidara šventadieniais nuo 1-2 v. p. p.; 2) moksleivių ateitininkų „Girulių“ sekcijos reikalais kreiptis į Kazį Garmų Iglulos bažnyčios aikštė 2 Nr. but. 2 ir 3) Ateitininkų studentų sporto kuopos reikalais kreiptis į stud. Valavičių—Laisvės al. 3 Nr. (kieme).

Federacijos Kauno skyrių dalyviai gali žiemos sezoną mankštintis Vytauto kalno salėje.

Dienomis darbas taip sutvarkytas:

Pirmadienį nuo 5—6 val. gimnastika jaunimui; 6.15—6.45 v. gimnastika jaun. mot. grupei.

Antradienį nuo 4—5 v. gimnastika vyrams; nuo 5.15—6.15 v. boksas.

Trečiadienį nuo 4—5 v. žaidimai vyrams; nuo 5—6.15 v. žaidimai jaunimui.

Ketvirtadienį nuo 5—6.15 v. gimnastika jaun. moterų grupei; nuo 6.30—7.30 v. boksas.

Penktadienį nuo 4—5 v. gimnastika vyrams, nuo 5.15—6.15 v. gimnast. jaunimui.

Šeštadienį nuo 10—11 v. r. gimnastika moterims. Po to salė atidara basket-bolo, ir kitų grupių mankštinimamą.

L. G. ir Sp. Fed. Valdyba.

Literatūra.

Kar. Dineikos ir J. Ereto, „Lengvosios atletikos vadovėlis“, su 24 pav. ir 1 brėžiniu. K. A. M. Karo mokslo skyriaus leidinys, 112 psl., kaina 1 litas, Kaunas, 1922 m. „Varpo“ b-vės spaustuvė.

Ši labai dailiai išleista knygutė teisingai skiriama Lietuvos jaunimui tobulėti ir tvirtėti. Jaunimas yra tautos pagrindas, jį pirmiausia ir reikia stiprinti.

Šią knygutę pagamino žinomi kūno lavinimo srities darbuotojai. Jos turinys labai platus: 1) Įžanga, 2) Lengvosios atletikos istorija, 3) Lengvosios atletikos pratimai, 4) Lengv. atlet. higiena, 5) Kaip organizuoti lengv. atletikos rungtynės, 6) Lengv. atl. rungtynių taisyklės, 7) Lengv. atletikos rungtynių daviniai ir 8) priedai: a) aikštės planas, b) literatūros sąrašas.

Iš literatūros sąrašo matyti, kad autorių naudota labai plačia literatūra. Aprašymai trumpi, aiškūs. Paveikslai gražūs, paimti iš klasinių veikalų. Skaitytojas lengvai supras kiekvieną pratimą. Tik reikia pageidauti, kad platesnėje šio vadovėlio laidoje būtų smulkiau aprašomi ir paveikslai.

Metasi į akis labai sumaniai parinkti aforizmai. Ačiu autoriam už kūno tobulinimo klausimų trumpą nušvietimą įdomiais žinomų žmonių išsitarimais. Čia randame paminėtą: Šeinių, Posą, Edwardą, Žemgulį, Cicero, Vaičiūną, kan. Paltaroką, d-rą Avižonį, prof. Šalkauskį, Jean Paul, Schillerį, Putvinskį, Vireliūną, šv. Tėvą Pijų X ir k.

Treneris.

Redakcijos atsakymai.

V. Vabalėlis. Eilės silpnokos. Netilps. Bandykite prozą. Už palankumą ačiu.

IŠBANDYK JĮ PRIE BET KURIO DARBO.

Fordsono traktorius turi gana jėgos vilkti plūgus ir akėčias per sunkiausią dirvą, bet vienok jis yra gana lengvas, mažas ir lengvai valdomas, taip kad jį paranku vartoti prie daugelio ūkio darbų, kas sutaupys Tamstai laiką, pinigą ir darbą.

Išties, Fordsonas vartotinas prie kiekvieno darbo, reikalaujančio jėgos. Jis suks diržą ar transmisiją greičiau ir su mažesnėmis išlaidoms, negu kokia kita jėgos forma. Kiekvieną mėnesį per ištisus metus visuomet patikimas Fordsonas parodys save kaip apsimokantis dėl savo galimybių ir taupumo. . . . Mes mielu noru išaiškinsime ir demonstruosime Tamstai daugelį Fordsono pelningumo ir laiką sutaupančių galimybių. . . . KREIPKITĖS !

Amerikos Lietuvių Prekybos B-vės TECHNİKOS SKYRIŲ,
Maironio gatvė Nr. 1, KAUNE.